

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2010. október 27.)

a Magyarország által a Péti Nitrogénművek Zrt. részére nyújtott C 14/09 (korábbi NN 17/09) állami támogatásról

(az értesítés a C(2010) 7274. számú dokumentummal történt)

(Csak a magyar nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2011/269/EU)

AZ EURÓPAI UNIÓ BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

tekintettel a Bizottság határozatára, amellyel a C 14/09 (korábbi NN 17/09) támogatás tekintetében az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdésében ⁽¹⁾ meghatározott eljárás megindításáról határozott ⁽²⁾,

miután az említett rendelkezéseknek megfelelően felhívták az érintett feleket, hogy észrevételeiket e rendelkezéseknek megfelelően tegyék meg, és e megjegyzésekre figyelemmel,

mivel:

(3) Az eljárás megindításáról szóló határozatot 2009. július 17-én közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽³⁾. Négy érdekelt féltől érkeztek észrevételek: a Nitrogénművektől, amely az állítólagosan állami támogatást megvalósító intézkedések kedvezményezettje, 2009. augusztus 18-án; két további érdekelt féltől, akik kérték, hogy kitérőket ne hozzak nyilvánosságra, 2009. augusztus 17-én és 18-án; valamint a ZAK S.A.-tól 2009. augusztus 19-én.

(4) Az észrevételeket a Bizottság 2009. szeptember 21-i levelével továbbította Magyarországnak. Magyarország a harmadik felek észrevételeire 2009. október 20-i levelével válaszolt.

(5) A Bizottság 2009. november 3-án további információkat kért a magyar hatóságoktól, amire Magyarország 2009. december 4-i levelében válaszolt. A Bizottság szolgálatai és a magyar hatóságok között 2010 júniusában további nem hivatalos információcserére került sor elektronikus levelezés útján.

I. AZ ELJÁRÁS

(1) 2008 végén a Bizottság a sajtóból tudomást szerzett a Magyarország által a Péti Nitrogénművek Zrt. (a továbbiakban: Nitrogénművek) javára tervezett intézkedésekről. Több alkalommal történt információcserét követően a Bizottság 2009. április 29-én megindította a hivatalos vizsgálati eljárást az állítólagosan állami támogatást megvalósító intézkedések tekintetében.

(2) Magyarország 2009. augusztus 3-án és 17-én benyújtotta észrevételeit a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatára.

⁽¹⁾ 2009. december 1-jén az EK-Szerződés 87. és 88. cikke helyébe az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 107. és 108. cikke lépett. Az EK-Szerződés 87. cikke és az EUMSZ 107. cikke, illetőleg az EK-Szerződés 88. cikke és az EUMSZ 108. cikke lényegében azonosak. E határozat alkalmazásában az EUMSZ 107. és 108. cikkére történő hivatkozásokat szükség esetén az EK-Szerződés 87. és 88. cikkére történő hivatkozásokként kell érteni.

⁽²⁾ A Bizottság 2009. április 29-i C(2009) 3000 végleges határozata (HL C 165., 2009.7.17., 12. o.).

II. A KEDVEZMÉNYEZETT

(6) A Nitrogénművek műtrágyát gyártó vállalkozás Pétfürdői székhellyel, Veszprém megyében (Magyarország), amely az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében támogatott térségnek minősül. A társaság Magyarország fő műtrágyagyártója és a magyar piac fő ellátója.

(7) 2008-ban a Nitrogénművek éves forgalma 64,8 milliárd HUF-ot (körülbelül 232 millió EUR) tett ki, amelyből 74 %-ot Magyarországon realizált, 26 %-ot pedig exportált (főként uniós piacokra). 2008-ban a társaság 508 főt alkalmazott. A társaság jegyzett tőkéje 528 millió HUF-ot (körülbelül 1,92 millió EUR) tesz ki. 2008-ban a saját tőke összesen 11 milliárd HUF-ot (körülbelül 40 millió EUR) tett ki.

⁽³⁾ L. 2. lábjegyzet.

1. táblázat

A Nitrogénművek főbb pénzügyi adatai

	2007 milliárd HUF	2007 millió EUR	2008 milliárd HUF	2008 millió EUR
Forgalom	48,211	175	64,836	232
Üzemi tevékenység eredménye	2,435	8,9	16,335	59,4
Nettó eredmény nyereség/veszteség (-)	- 3,303	- 12	7,296	26,5

Forrás: Az adatok a társaság 2008. évi éves beszámolójából származnak.

- (8) 2008. október 18-án a Nitrogénművek leállította a termelést.

III. AZ INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

- (9) 2008. december 18-án a magyar kormány bejelentette ⁽⁴⁾, hogy az állam a magyarországi műtrágyagyártás folytatásának biztosítása, valamint a munkahelyek megőrzése érdekében a termelés újra-indítását és a működési költségeket fedező finanszírozás nyújtása révén „megmenti” a Nitrogénműveket.
- (10) 2008. december 20-án a kormány két különálló állami kezességvállalást hagyott jóvá ⁽⁵⁾, amelyek a 100 %-os állami tulajdonú Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (a továbbiakban: MFB) által nyújtandó hitelek biztosították. Mindkét kezességet a biztosított összeg 2 %-ának megfelelő előre fizetendő, egyszeri díj ellenében nyújtották.
- (11) E két állami kezességvállalás mellett 2009. január 26-án az MFB és a Nitrogénművek két hitelszerződést kötött:
- a) „A HITEL”: 52 millió EUR összegű, 6 éves futamidejű beruházási hitel ⁽⁶⁾. A kamatláb a 6 hónapos EURIBOR + 1,7 %. A 100 %-os állami kezességvállalásért a hitel összege 2 %-ának megfelelő, előre fizetendő, egyszeri díj fizetendő. Az MFB részére nyújtott biztosítékok: 100 %-os állami kezességvállalás, második ranghelyen (vagyis közvetlenül az alábbi „B hitel” utáni ranghelyen) bejegyzett jelzálogjog a társaság eszközeire ⁽⁷⁾. Az állam részére külön biztosítékokat nem határoztak meg. A tőkét tizenkét 6 hónapos részletben kell visszafizetni 2009. június 15-től. A kamatfizetés 6 havonta esedékes.
- b) „B HITEL”: 10 milliárd HUF (körülbelül 36 millió EUR) összegű, 4 éves futamidejű forgóeszközfinanszírozási hitel, 3 hónapos BUBOR ⁽⁸⁾ +2,5 % mértékű kamatlábbal. A hitelt 80 %-os állami kezességvállalás biztosítja, amelyért 2 %-os (a 80 %-os kezességgel fedezett összeg 2 %-a) előre fizetendő, egyszeri díjat kell fizetni. Az MFB részére nyújtott biztosítékok: 80 %-os állami kezességvállalás, első ranghelyen bejegyzett jelzálogjog a társaság eszközeire. Az állam részére külön biztosítékokat nem határoztak meg. A kormányhatározattal összhangban az MFB jogosult volt két tag jelölésére a Nitrogénművek igazgatótanácsába. A tőkét a futamidő végén kell visszafizetni. A kamatfizetés 3 havonta esedékes.

2. táblázat

A Nitrogénművek javára hozott állami intézkedések összefoglalása

	Cél	Hitel összege	Kamat	Kezességvállalás	2 %-os előre fizetendő kezességvállalási díj, éves szinten ^(*)	A banknak nyújtott főbb biztosítékok
„A hitel”	Beruházás	52 millió EUR	EURIBOR + 1,7 %	100 %	0,41 %	Eszközőket terhelő 2. ranghelyi jelzálogjog

⁽⁴⁾ Lásd a kormányszóvivő nyilatkozatát: http://www.kormanyoszovivo.hu/news/show/news_1122?lang=hu (Utolsó megtekintés: 2010. szeptember 17.)

⁽⁵⁾ A Magyar Közlöny 184/2008. számában közzétett 1086/2008. (XII. 20.) kormányhatározat. Ezt a kormányhatározatot 2009. január 23-án a Magyar Közlöny 9/2009. számában közzétett 1007/2009. (I. 23.) kormányhatározat kis mértékben módosította.

⁽⁶⁾ Ez a beruházási hitel egy 2003–2008. között megvalósított beruházási projekt finanszírozásához kapcsolódott.

⁽⁷⁾ Lásd a (38) preambulumbekendést.

⁽⁸⁾ A BUBOR a budapesti bankközi kamatláb.

	Cél	Hitel összege	Kamat	Kezességvállalás	2 %-os előre fizetendő kezességvállalási díj, éves szinten (*)	A banknak nyújtott főbb biztosítékok
„B hitel”	Forgóeszköz finanszírozás	10 milliárd HUF	BUBOR + 2,5 %	80 %	0,46 %	Eszközöket terhelő 1. ranghelyi jelzálogjog

(*) A magyar hatóságok számításai szerint, a futamidő és a differenciált EUR, illetve HUF leszámítolási kamatlábak figyelembevételével. A „B hitel” esetében a kezességvállalási díj éves szintű összegét emellett a hitelösszeg 100 %-ának megfelelően is kiigazították (a 80 %-os résznek megfelelő kezességvállalási díj éves összege 0,58 % lenne).

- (12) A Nitrogénművek 2009. február 26-án újraindította a termelést.

IV. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK INDOKAI

- (13) 2009. április 29-i, az eljárás megindításáról szóló határozatában a Bizottság azt a kérdést tette fel, hogy a Nitrogénművek nehéz helyzetben levő vállalkozás-e a nehéz helyzetben levő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás⁽⁹⁾ (a továbbiakban: megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás) értelmében, és amennyiben igen, a magyar hatóságok által nyújtottakkal azonos feltételek mellett a piacon finanszírozáshoz tudott volna-e jutni. A Bizottság azt az előzetes álláspontot képviselte, hogy a társaság javára hozott alábbi intézkedések összegegyeztetetlen állami támogatásnak minősülhetnek, mivel úgy tűnik, hogy ezeket a piaci kamatlábnál alacsonyabb kamattal nyújtották:

- Az 52 millió EUR összegű beruházási hitelhez nyújtott 100 %-os állami kezességvállalás.
- Maga az 52 millió EUR összegű beruházási hitel, amennyiben az olyan, létező hitel, amelyet az állami kezességvállalás előtt nyújtottak. (Az eljárás megindításakor rendelkezésre álló információk alapján nem volt egyértelmű, hogy a beruházási hitel esetében létező vagy új hitelről van-e szó.)
- A 10 milliárd HUF összegű forgóeszköz-finanszírozási hitelhez nyújtott 80 %-os állami kezességvállalás.
- A forgóeszköz-finanszírozási hitel kezességvállalással nem fedezett 20 %-a.

- (14) A Bizottság továbbá úgy ítélte meg, hogy a beruházási hitelt alátámasztó 100 %-os állami kezességvállalás az MFB-nek nyújtott állami támogatásnak minősülhet, amennyiben létező hitelt biztosít.

V. MAGYARORSZÁG ÉSZREVÉTELEI

- (15) Magyarország általánosságban azzal érvel, hogy az intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak, mivel azok piacconformak voltak, és így nem biztosítottak

előnyt a kedvezményezett számára. Magyarország nem vitatja az állami támogatás egyéb kumulatív feltételeinek teljesülését, vagyis az állami források juttatását, a szelektivitást, a verseny torzítását és a kereskedelemre gyakorolt hatást.

- (16) Magyarország különösen azt vitatja, hogy a Nitrogénművek a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében nehéz helyzetben levő vállalkozásnak lenne tekinthető. A magyar hatóságok azt állítják, hogy a társaság nyereséges volt, és 2008-ban stabil üzleti kilátásokkal rendelkezett. Magyarország szerint a társaság hitelképessége az intézkedések meghozatalának időpontjában „kiegítőnek” volt tekinthető, ami a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítási módjának módosításáról szóló bizottsági közleményben⁽¹⁰⁾ (a továbbiakban: a referencia-kamatlábról szóló közlemény) rögzített hitelminősítési kategóriák közül a „BB”-nek felel meg.

- (17) A társaság termelésének 2008 őszén történő leállítását illetően a magyar hatóságok kifejtik, hogy a műtrágyaiparágat általában nagyfokú szezonális jellemzi. Ezenkívül, a pénzügyi és gazdasági válság alakulása miatt csökkent a kereslet. A társaság a magas földgázárakra (amelyek a műtrágyagyártás egyik fő költségtényezőjét jelentik, és amelyek csökkenése várható volt) és a felhalmozott jelentős készletekre tekintettel döntött a termelés leállításáról. Magyarország megjegyzi továbbá, hogy az ilyen leállítás nem volt ritka jelenség az európai piacon; az érintett időszakban számos gyártóüzem állította le vagy korlátozta a termelést.

- (18) A fizetett kamatokat és a kezességvállalási díjat illetően Magyarország fenntartja, hogy ezek piacconformak: i. a „B hitel” esetében ezek a referencia-kamatlábról szóló közleményre figyelemmel nem minősülnek támogatásnak; és ii. az „A hitel” esetében a kamatláb alacsonyabb annál, mint ami a referencia-kamatlábról szóló közlemény alapján piacconformnak minősülne, de a biztosítékok nagy értékére figyelemmel mégis piacconformnak tekinthető. Magyarország előadja továbbá, hogy 2008 első felében a társaság és kereskedelmi bankok között hasonló feltételek mellett több kölcsön- és hitelkeret-szerződés jött létre, amelyek – Magyarország szerint – azt mutatják, hogy az „A és B hitel” díja és feltételei a társaság számára nem jelentettek előnyt a piaci finanszírozáshoz képest.

⁽⁹⁾ HL C 244., 2004.10.1., 2. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 14., 2008.1.19., 6. o.

VI. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (19) A Bizottsághoz az eljárás megindításáról szóló határozatra három versenytárstól érkeztek észrevételek ⁽¹¹⁾. Mindhárom fél támogatta a Bizottság vizsgálatát és amellett érvelt, hogy a hitelek állami támogatásnak minősülnek.
- (20) A kedvezményezett is nyújtott be észrevételeket, amelyekben vitatta, hogy az intézkedések jogellenes állami támogatást jelentenek. Érvei és a magyar hatóságok érvelése között jelentős átfedések mutatkoztak.

VII. MAGYARORSZÁG ÉSZREVÉTELEI AZ ÉRDEKELT FELEK MEGÁLLAPÍTÁSAIRA

- (21) Az érdekelt felek észrevételeire adott válaszában Magyarország elutasítja a harmadik felek észrevételeit és megismétli arra vonatkozó érveit, hogy a Nitrogénművek nem részesült állami támogatásban.

VIII. AZ EUMSZ 107. CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSE SZERINTI ÁLLAMI TÁMOGATÁS FENNÁLLÁSA

- (22) Annak eldöntéséhez, hogy egy adott intézkedés állami támogatásnak minősül-e, a Bizottságnak értékelnie kell, hogy a vitatott intézkedés megfelel-e az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeknek. E rendelkezés kimondja, hogy „[h]a a Szerződések másként nem rendelkeznek, a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”.
- (23) Az alábbiakban a Bizottság e rendelkezés fényében értékeli, hogy a Nitrogénművek javára hozott vitatott intézkedések állami támogatásnak minősülnek-e.

VIII.1. Az MFB által nyújtott hitelek betudhatók az államnak

- (24) Az MFB működésére vonatkozó szabályok változtak az intézkedések meghozatala óta. Ez az értékelés a vizsgált hitelszerződések megkötésekor fennálló jogi helyzetre vonatkozik.
- (25) Az MFB állami tulajdonú szakosított pénzügyi intézmény, amelyet (erre irányuló) jogszabállyal hoztak létre, és amelynek működését – az intézkedések meghozatala idején – is e jogszabály (a továbbiakban: MFB-törvény) ⁽¹²⁾ szabályozta. A törvény értelmében a bank meghatározott közérdekű célkitűzéseket követ, alapvető

feladata nevezetesen a gazdaságfejlesztés ösztönzése és hatékony hozzájárulás a kormány gazdaságpolitikájának és fejlesztési politikájának megvalósításához. A kereskedelmi bankokra vonatkozó prudenciális szabályok egy része nem alkalmazandó az MFB-re, mivel arra az MFB-törvény különleges prudenciális szabályai vonatkoznak.

- (26) Az MFB 60 milliárd HUF összegű jegyzett tőkéje a Magyar Állam 100 %-os tulajdonában áll, részvényei az MFB-törvény értelmében nem elidegeníthetők. Az MFB kötelezettségeinek egy részét a központi költségvetésből fedezi; a költségvetési törvény meghatározza az MFB által nyújtható hitel maximális összegét és azon összegeket, amelyekért kezességet vállalhat. Emellett minden kifizetett osztalék a központi költségvetésbe folyik be. Következésképpen a Bizottság megállapítja, hogy az MFB által nyújtott intézkedések állami forrásokat vonnak be.
- (27) Az Állam tulajdonosi jogait az illetékes miniszter gyakorolja. Az MFB működéséről évente beszámol az illetékes miniszternek; a könyvvizsgálót szintén az illetékes miniszter jelöli ki. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjait és elnökét, valamint a vezérigazgatót is a hatáskörrel rendelkező miniszter nevezi ki és hívja vissza.
- (28) Bár egy intézmény állami irányítása nem teszi automatikusan az államnak betudhatóvá az intézmény minden eljárását ⁽¹³⁾, a szóban forgó ügyben azonban fennállnak azok az Európai Bíróság által rögzített szükséges feltételek ⁽¹⁴⁾, amelyek alapján arra lehet következtetni, hogy az MFB magatartása betudható az államnak. Az MFB közérdekű célkitűzéseket követ, jogállásáról külön jogszabály rendelkezik, részben mentesül a pénzügyi felügyeleti szabályok alól, és a hatóságok nagymértékben felügyeletet gyakorolnak vezetése felett. Így különösen az intézkedésekről való döntés körülményei (vagyis a kormányhatározat, amely kifejezetten az MFB által nyújtott hitelekért vállalt kezességről rendelkezik, és rögzíti, hogy cserébe az MFB két tagot jelölhet a Nitrogénművek igazgatóságába, valamint a kormányzóvivő ezt megelőző nyilatkozata, amelyben bejelentette, hogy az intézkedéseket meg fogják hozni) azt mutatják, úgy tekintendő, hogy a magyar hatóságok részt vettek az intézkedések meghozatalában.
- (29) A fentiek alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az MFB eljárása betudható az államnak.

VIII.2. Az intézkedéseket közvetlenül az állam által nyújtott hitelként kell értékelni

- (30) Mivel maguk a hitelek közvetlenül betudhatók az államnak, az ezen felüli állami kezességvállalás nem növeli az állam által viselt pénzügyi terhet vagy a Nitrogénművek előnyét. Ezért helyénvalónak tűnik a szóban

⁽¹¹⁾ Lásd a (3) preambulumbekendést.

⁽¹²⁾ 2001. évi XX. törvény a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról. Az MFB-törvényt a 2010. évi LII. törvény módosította.

⁽¹³⁾ A C-345/02. sz., *Pearle BV* ügyben hozott ítélet.

⁽¹⁴⁾ A C-482/99 sz., *Franciaország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet 52–57. pontja.

forgó hiteket és a kezességvállalásokat két, közvetlenül az állam által nyújtott hitelként értékelendő intézkedésnek tekinteni (amelyek költségét a Nitrogénművek számára a hitelek kamata, valamint a kezességvállalási díj jelenti).

- (31) Következésképpen az állami támogatás értékelésére a referencia-kamatlábról szóló közlemény fényében kerül sor, amely hitelek esetén alkalmazandó.

VIII.3. Előny: az intézkedések piackonform volta

VIII.3.1. A társaság pénzügyi helyzete az intézkedések nyújtásának idején

- (32) Magyarország fenntartja, hogy a Nitrogénművek az intézkedések nyújtásának idején nem volt a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében nehéz helyzetben levő vállalkozásnak tekinthető. A társaság termelésének 2008. októberi leállítását illetően a magyar hatóságok azt állították, hogy ez stratégiai és szezonális döntés volt, és hogy 2008 őszén számos más piaci szereplő is leállította termelését. Magyarország azt állítja, hogy a társaságot az adott időpontban helyesen „BB” minősítésűnek kell tekinteni.
- (33) A Bizottság megállapítja, hogy a társaság nyilvánvaló likviditási problémái ellenére, mint azt a Magyarország által benyújtott bizonyítékok is alátámasztják, a társaság saját tőkéje meghaladta jegyzett tőkéjét, hazai joga szerint nem felelt meg a kollektív fizetéseképtelenségi eljárás kritériumainak, és a teljes 2008-as évet illetően pozitív volt az üzemi tevékenység eredménye és a nettó eredmény is. Úgy tűnik tehát, hogy a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 9–11. pontjában foglaltak nem teljesülnek.
- (34) A vizsgálat következtében azonban világossá vált, nevezetesen a társaság 2008-as éves beszámolójából, hogy a Nitrogénműveknek szüksége volt az állami forrásokra a működés újraindításához. A 2008. évi éves beszámoló hangsúlyozta: „Az év [2008] második felében a világban kialakult pénzügyi, gazdasági krízishelyzet a Társaságot is elérte. A műtrágya termékeket hasznosító mezőgazdasági szereplőknél pénzügyi nehézségek merültek fel, így a Társaság termékeinek értékesítése minimálisra csökkent. Pénzügyi, gazdasági okok miatt a Társaság 2008. október 18-ától leállította gyártó kapacitásának működtetését. Az újraindítás érdekében a Társaság tulajdonosa tárgyalásokat kezdeményezett a Kormány képviselőivel. A tárgyalások eredményeként [...] a Kormány a magyarországi nitrogénműtrágya ellátás biztosítása érdekében [...] készfizető állami kezességet vállalt.”⁽¹⁵⁾ Az éves beszámoló továbbá arra is lehet következtetni, hogy a forgóeszköz-finanszírozási hitelre szükség volt a termelés

újraindításához, és hogy ezen összeg egy részét a 2008. december 31-én esedékes szállítók felé fennálló kötelezettségek törlesztésére fordította⁽¹⁶⁾.

- (35) A Bizottság véleménye szerint egy olyan vállalkozás, amely leállította termelését, és azt állami segítség nélkül nem tudja újraindítani – függetlenül a leálláshoz vezető okoktól – nem tekinthető egészséges és életképes vállalkozásnak. Az éves beszámolóból világosan megállapítható, hogy a társaság komoly likviditáshiánnyal küzdött, és hogy az állami beavatkozás alapvető jelentőségű volt a forrásokhoz jutás szempontjából.
- (36) Ami a társaság hitelképességét illeti, a Bizottság kétli, hogy az állítólagos „BB” minősítés tükrözné a Nitrogénműveknek az intézkedések nyújtásakor fennálló valós pénzügyi helyzetét. Először is a Bizottság megjegyzi, hogy Magyarország nem nyújtott be független hitelminősítő intézet vagy pénzügyi intézmény által készített hitelminősítést. Az állítólagos „BB” minősítés az MFB-nek tulajdonítható, amely a szóban forgó intézkedések szempontjából az állam eszközeként (a kormány kifejezett döntésének megfelelően), és nem megalapozott kereskedelmi értékelésre törekvő független pénzügyi intézményként járt el. Már önmagában emiatt is megkérdőjelezhető a „minősítés” értéke. Másodszor, Magyarország semmilyen információval nem szolgált arról, hogy az MFB milyen módszert alkalmazott és milyen információkat vett alapul a társaság szilárd pénzügyi helyzetének megállapításához. Harmadszor, tekintettel arra, hogy a Nitrogénművek az intézkedés nyújtásának idején termelési tevékenységet nem folytató és nyilvánvalóan sürgősen finanszírozásra szoruló társaság volt, amely e finanszírozás hiányában nem tudta volna újraindítani a termelést (lásd részletesen a fenti (34)–(35) preambulumbekendésben), nem hihető, hogy pénzügyi helyzete „kielégítőnek” volt tekinthető. A fentiekben kifejtettekre tekintettel és a társaság múltbeli teljesítményétől függetlenül a Bizottság véleménye szerint a jelen ügyben az állítólagos „BB” minősítés nem alkalmazható annak értékelése során, hogy az intézkedések a referencia-kamatlábról szóló közlemény alapján állami támogatásnak minősülnek-e.

- (37) Következésképpen a Bizottság véleménye szerint a társaság nem tekinthető szilárd pénzügyi helyzetben levő társaságnak. A beadványokból világosan kiderül, hogy súlyos likviditási gondokkal küzdött, és nem volt képes a termelés újraindítására (lásd a (34)–(35) preambulumbekendést). A társaság tehát rossz pénzügyi helyzetben levőnek tekinthető, ami a referencia-kamatlábról szóló közleményben rögzített legalacsonyabb kategóriának felel meg („CCC” kategória).

VIII.3.2. Biztosítékok

- (38) A biztosítékként felajánlott eszközök között szerepelnek a Nitrogénművek több gyártóüzemének ingatlanai, épületei és gépei⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁶⁾ A 2008. évi éves beszámoló 51. oldala.

⁽¹⁷⁾ Az eszközök között konkrétan a következő gyártóüzemek szerepelnek: karbamidgyártás, ammóniagyártás, savgyártás; granuláló üzem, semlegesítő és csomagoló üzem.

⁽¹⁵⁾ A 2008. évi éves beszámoló 3. oldala.

- (39) A jelzálogjoggal terhelt eszközök értékét illetően Magyarország az [...] (*) cég által 2008 közepén készített értékbecslést nyújtott be. Ezen értékbecslés szerint a jelzálogjoggal terhelt eszközök piaci értéke körülbelül [...] millió EUR-t, rendes felszámolási értéke körülbelül [...] millió EUR-t tesz ki. Az MFB számításai szerint az eszközök kockázati tényezővel súlyozott felszámolási értéke körülbelül [...] millió EUR-t tett ki.
- (40) Tekintettel arra, hogy a két vizsgált hitel együttes értéke 88 millió EUR (vagyis a legközeltekintőbb becslés szerint a biztosítékok értéke a hitelek [több mint 70] %-át teszi ki), a Bizottság véleménye szerint az ügyleteket magas fedezettség jellemzi. Bár az „A hitel” biztosító jelzálogjog második ranghelyű, az ügyletből eredő esetleges követelések a „B hitelből” eredő követelések után kielégíthetők.
- (41) Azon körülmény, hogy a biztosítékok az MFB, és nem közvetlenül az állam javára szólnak, nem bír jelentőséggel. A magyar jog szerint⁽¹⁸⁾, ha a kezesnek kezességből eredő követeléseket kell kielégítenie, az alapulfekvő hitelhez kapcsolódó összes jog átszáll rá. Így, ha a Nitrogénművek nem fizeti vissza a hiteleket, és az MFB beváltja a kezességet, a hitelszerződéshez kapcsolódó kezesség alapján az állam követeléseit ki tudja elégíteni.
- (42) Ezenkívül a „B hitel” esetében az állam jogosult volt két tagot kijelölni a társaság igazgatóságába, akik vétőjoggal rendelkeztek az osztalékfizetésre, harmadik személyek részére további biztosítékok nyújtására, valamint a 100 millió HUF-ot meghaladó összegű hitelfelvételre vonatkozó döntések tekintetében.
- (43) Ezen elemekre tekintettel a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a referencia-kamatlábról szóló közlemény szempontjából mindkét ügyletet magas fedezettség szintű biztosíték jellemezte.

VIII.3.3. Összehasonlítható piaci kamatlábak

- (44) Beadványában Magyarország több állítólagosan „összehasonlítható”, egyes kereskedelmi bankok és a Nitrogénművek között létrejött hitelszerződést mutat be annak igazolása érdekében, hogy az állami intézkedések alapján fizetendő díjak piacokonformak voltak.
- (45) E példák azonban nem összehasonlíthatóak, így a jelenlegi értékelés szempontjából nem relevánsak. Először is,

nagy részük alacsonyabb összegre és folyószámlahitelkeretre vonatkozik⁽¹⁹⁾. Másodszor, a bankok által felszámított kamatlábak magasabbak, mint a vizsgált hitelek esetében⁽²⁰⁾. Végül, és ami a legfontosabb, ezek mind-egyikét a gazdasági válság előtt nyújtották, általában 2008 első felében. Ezen időszak kereskedelmi feltételei nem hasonlíthatók össze a 2008 decemberi és 2009 januári időszakokkal, amikor a pénzügyi válság tetőzött.

VIII.3.4. A referencia-kamatlábról szóló közlemény szerinti irányadó kamatlábak

- (46) Annak megállapítása érdekében, hogy egy adott hitel tartalmaz-e állami támogatást, és ha igen, mennyit, a Bizottság a referencia-kamatlábról szóló közleményében a piaci kamatlábakat helyettesítő értékeket használ. A referencia-kamatlábról szóló közlemény szerint az alap-kamatlábra különböző kamatfelárakat kell alkalmazni, a hitelminősítéstől és a rendelkezésre álló biztosítékoktól függően.
- (47) Az értékelés szempontjából irányadó időpontot illetően, tekintettel arra, hogy a végleges, a felekre kötelező „odaítélő” jogügyletek (azaz a hitelszerződések) megkötésére 2009. január 26-án került sor, az e napra vonatkozó referencia-kamatláb (alap-kamatláb plusz a megfelelő kamatfelár) kell összevetni a finanszírozási csomag megfelelő tényleges ellentételezésével.
- (48) Az alkalmazandó kamatfelarat illetően a fentiekben részletesen kifejtetteknek megfelelően a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Nitrogénművek a referencia-kamatláb táblázat legalsó kategóriájába tartozott, és az ügyleteket magas szintű fedezettség jellemezte. Következésképpen irányadó piaci kamatlábnak a 400 bázispontos felárral növelt vonatkozó alap-kamatláb tekinthető.
- (49) Az „A hitel” (EUR) teljes tényleges finanszírozási költsége 2009. január 26-án 4,362 %-ot tett ki⁽²¹⁾. Ehhez képest ezen a napon a megfelelő irányadó referencia-kamatláb 8,99 %-ot tett ki⁽²²⁾. Az „A hitel” teljes finanszírozási költsége tehát az irányadó kamatláb alatt van, következésképpen az intézkedés előnyt biztosít a társaság számára.

⁽¹⁹⁾ A négy különböző kereskedelmi bank által biztosított hitelkeretek nagyságrendje: [...] millió EUR; [...] millió EUR, [...] milliárd HUF és [...] milliárd HUF.

⁽²⁰⁾ A Magyarország által benyújtott 4 hitelkeret-szerződés közül 3 esetében.

⁽²¹⁾ A teljes finanszírozási költség az MFB által felszámított kamatból (6 hónapos EURIBOR + 1,7 %) és a kezességvállalási díj körülbelül 0,41 %-ot kitevő éves összegéből áll. 2009. január 26-án a 6 hónapos EURIBOR (http://www.euribor-ebf.eu/assets/modules/rateisblue/processed_files/hist_EURIBOR_2009.xls) 2,252 %-ot tett ki. $2,252 \% + 0,41 \% + 1,7 \% = 4,362 \%$.

⁽²²⁾ Az EUR referencia-kamatláb ezen a napon 4,99 % volt. $4,99 \% + 4 \% = 8,99 \%$.

Lásd: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

(*) A szakmai titoknak minősülő adatokat a határozat a továbbiakban [...] jellel jelöli.

⁽¹⁸⁾ A kezességre vonatkozó általános szabályokat a Polgári Törvénykönyv (1959. évi IV. törvény) 272–276. §-a tartalmazza.

- (50) A „B hitel” (HUF) teljes tényleges finanszírozási költsége 12,44 %-ot tesz ki ⁽²³⁾. Ezzel szemben az adott napon a megfelelő referencia-kamatláb 14,01 %-ot tett ki ⁽²⁴⁾. A „B hitel” teljes finanszírozási költsége tehát az irányadó kamatláb alatt van, következésképpen az intézkedés előnyt biztosít a társaság számára.

VIII.4. A támogatás fennállására vonatkozó következtetés

- (51) Mint azt a fentiekben bemutatottuk, az intézkedéseket állami forrásokból finanszírozzák, és azok az államnak tudhatóak be.
- (52) A Nitrogénművek kedvezőbb feltételek mellett jutott finanszírozáshoz, mint amelyekkel a piacon forrásokhoz jutott volna. Az intézkedések tehát előnyt biztosítanak a társaságnak.
- (53) Ezenkívül az előny szelektív jellegű, mivel az intézkedések a Nitrogénművekre korlátozódnak.
- (54) E szelektív intézkedések valószínűleg torzítják a versenyt, mivel versenytársaihoz képest előnyt biztosítanak a társaságnak; ezenkívül a tagállamok között jelentős a műtrágya-kereskedelem.
- (55) Következésképpen az „A és a B hitel” az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül.

IX. AZ MFB-NEK NYÚJTOTT ESETLEGES TÁMOGATÁS

- (56) Az eljárás megindításáról szóló határozatában a Bizottság felvetette annak lehetőségét, hogy az „A hitelre” vonatkozó 100 %-os kezességvállalás az MFB-nek nyújtott állami támogatást jelenthet, mivel egyes ellentmondó információkból arra lehetett következtetni, hogy a beruházási hitel esetében létező hitelről volt szó (ebben az esetben a későbbi kezesség a banknak nyújtott támogatásnak tekinthető, amennyiben javítja a visszafizetés esélyeit). A vizsgálat során azonban kiderült, hogy az „A” hitel új hitel volt, amelyet 2009. január 26-án írtak alá, így a 100 %-os állami kezességvállalás nem jelentett az MFB-nek nyújtott állami támogatást.

X. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE A BELSŐ PIACCA

X.1. Általános megjegyzések

- (57) Az EUMSZ 107. cikkének (2) és (3) bekezdése mentességeket fogalmaz meg a 107. cikk (1) bekezdésében foglalt általános szabály alól, miszerint az állami támogatások összeegyeztethetetlenek a belső piaccal.
- (58) Az alábbiakban a Bizottság e kivételek alapján értékeli az intézkedések összeegyeztethetőségét. Azonban már az

elején meg kell jegyezni, hogy Magyarország nem adott elő a belső piaccal való összeegyeztethetőségre vonatkozó érveket.

X.2. Az EUMSZ 107. cikkének (2) bekezdése szerinti mentességek

- (59) Az EUMSZ 107. cikkének (2) bekezdésében foglalt mentességek a jelen ügyben nem alkalmazhatók, mivel ez az intézkedés nem szociális jellegű, nem magánszemély fogyasztónak nyújtották, nem a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtották, valamint nem a Német Szövetségi Köztársaság Németország felosztása által érintett egyes területei gazdaságának nyújtották.

X.3. Az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése szerinti mentességek

- (60) Az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése további mentességeket állapít meg. Az alábbiakban a Bizottság először értékeli az intézkedések összeegyeztethetőségét a 107. cikk (3) bekezdésének a), c) és d) pontja alapján, majd pedig a 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja alapján.
- (61) A 107. cikk (3) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezik, hogy a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető „az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság”. A csatlakozás időpontjában Magyarország egész területét ilyennek lehetett tekinteni, és az ország régióinak többsége továbbra is részesülhet ilyen támogatásban ⁽²⁵⁾.
- (62) A támogatott területeknek nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőségét a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról szóló bizottsági iránymutatás (a továbbiakban: regionális támogatási iránymutatás) ⁽²⁶⁾ szabályozza. Az intézkedések azonban nem felelnek meg a regionális támogatási iránymutatásnak. Ami a beruházási hitelt illeti, ezt olyan beruházáshoz nyújtották, amelyet már korábban befejeztek ⁽²⁷⁾, így nem áll fenn a regionális támogatási iránymutatás által megkövetelt ösztönző hatás. Ami az esetleges működési támogatást illeti, ez a támogatás semmiféle tevékenység vagy gazdasági régió fejlődését nem segíti elő, továbbá időben nem korlátozott, nem csökkenő és nem arányos semmilyen sajátos gazdasági hátrány orvoslásának vonatkozásában ⁽²⁸⁾.

⁽²⁵⁾ Magyarország regionális támogatási térképe, amelyet a Bizottság 2006. szeptember 13-án hagyott jóvá, és amelyet a HL 2006. évi C 256. számában tettek közzé. Magyarország szinte teljes területe a 107. cikk (3) bekezdése a) pontjában említett régióként kerül meghatározásra, Budapest és Pest megye kivételével, amelyek a 107. cikk (3) bekezdésének c) pontjában említett régióknak minősülnek.

⁽²⁶⁾ HL C 54., 2006.3.4., 13. o.

⁽²⁷⁾ L. 6. lábjegyzet.

⁽²⁸⁾ A regionális támogatási iránymutatás 5. szakasza szigorú feltételek mellett engedélyezi a működési támogatást. Emellett az intézkedés ad hoc támogatást jelent. E tekintetben a hivatkozott iránymutatás úgy rendelkezik, hogy „[k]ivételesen, egyedüli vállalkozásnak nyújtott egyedi ad hoc támogatás, illetve egy tevékenységi területre korlátozott támogatás esetén a tagállam felelőssége bizonyítani, hogy a projekt hozzájárul a következetes regionális fejlesztési stratégia megvalósításához és – figyelembe véve a projekt természetét és méretét – nem vezet a verseny elfogadhatatlan mértékű torzulásához.” Magyarország nem szolgáltat ilyen információkkal.

⁽²³⁾ A teljes finanszírozási költség az MFB által felszámított kamatból (3 hónapos BUBOR + 2,5 %) és a kezességvállalási díj körülbelül 0,46 %-ot kitevő éves összegéből áll. (A hitel 100 %-a alapján számítva.) 2009. január 26-án a 3 hónapos BUBOR (http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/ENMNB/Monetary_policy/mnben_jegybanki_eszkoztar/mnben_egynaposjegybankieszkozok/bubor2.xls) 9,48 %-ot tett ki. $9,48 \% + 0,46 \% + 2,5 \% = 12,44 \%$.

⁽²⁴⁾ A HUF referencia-kamatláb ezen a napon 10,01 % volt. $10,01 \% + 4 \% = 14,01 \%$.

Lásd: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

- (63) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a támogatás nem felel meg az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában biztosított mentesség feltételeinek.
- (64) A 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás engedélyezéséről rendelkezik, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben. A Bizottság számos iránymutatást és közleményt dolgozott ki, amelyekben kifejti, hogyan fogja alkalmazni az említett rendelkezésben foglalt mentességet.
- (65) A megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatást illetően a Bizottság megjegyzi, úgy tűnik, hogy (függetlenül attól, hogy a társaság jogosult volt-e támogatásra az iránymutatás alapján) az összeegyeztethető támogatás feltételei nem állnak fenn. Ami a megmentési támogatást illeti, az intézkedések nem korlátozódnak a minimális szükségletre, mivel meghaladják a 6 hónapot; a magyar hatóságok nem igazolták továbbá, hogy az intézkedéseket súlyos szociális problémák indokolják, és hogy nemkívánatos hatásai nem gyűrűznek be a többi tagállamba. Ami a szerkezetátalakítási támogatást illeti, szerkezetátalakítási terv hiányában a Bizottság nem tudja értékelni, hogy a támogatás helyreállítaná-e a hosszú távú életképességet, a minimálisra korlátozódná-e, valamint hogy elkerülhető lenne-e a verseny túlzott mértékű torzulása.
- (66) A Bizottság következőképpen megállapítja, hogy az intézkedések megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatásként nem összeegyeztethetőek.
- (67) A Bizottság véleménye szerint a támogatás természete és jellege miatt a 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja alapján kiadott egyéb iránymutatásokban és közleményekben foglalt mentességek egyike sem alkalmazható a jelen ügyre.
- (68) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének d) pontja kimondja, hogy összeegyeztethetőnek tekinthető a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, ha az Unión belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekekkel ellentétes mértékben. Ez a rendelkezés nyilvánvalóan nem alkalmazható a jelen ügyre.
- (71) A valamely tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetését illetően a Bizottság elfogadta az Ideiglenes közösségi keretrendszer a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban című közleményt⁽²⁹⁾ (a továbbiakban: ideiglenes keretszabály).
- (72) A Bizottság a magyar hatóságok által benyújtott pénzügyi adatok⁽³⁰⁾ alapján úgy ítéli meg, hogy a társaság a pénzügyi és gazdasági világválság kitörése előtt nem mutatta nehézségek jeleit. Különösen, mint azt a fenti (33) preambulumbekkezdésben kifejtettük, teljes saját tőkéje meghaladta jegyzett tőkéjét, hazai joga szerint nem felelt meg a kollektív fizetéseképtelenségi eljárás kritériumainak, és a teljes 2008-as évet illetően pozitív volt az üzemi tevékenység eredménye és a nettó eredmény is. A termelés leállításához vezető problémák a válság kezdete után merültek fel. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy 2008. július 1-jén a Nitrogénművek nem minősültek nehéz helyzetben levő vállalkozásnak a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében. Ezért az ideiglenes keretszabály alapján jogosult támogatásra.
- (73) Az intézkedések azonban nem felelnek meg az ideiglenes keretszabály 4.2 pontjában foglaltaknak mint „összeegyeztethető, korlátozott összegű támogatás”, mivel azokat nem támogatási program formájában nyújtották, és úgy tűnik, a támogatás összege meghaladja az 500 000 EUR-t. Ezenkívül, még ha a kezességvállalásokat külön vizsgálánk is, azok kezességvállalás formájában nyújtott támogatásként nem felelnek meg az ideiglenes keretszabály 4.3 pontjának, mivel a fizetett kezességvállalási díjak⁽³¹⁾ az ideiglenes keretszabály alapján alkalmazható díjak („safe harbour” díjak)⁽³²⁾ alatt vannak. Magyarország nem igazolta továbbá, hogy a bérköltségre vonatkozó kritérium teljesült volna. A pénzügyi csomag nem környezetbarát termékek előállításához nyújtott támogatás (4.5 pont), és nem is kockázati tőke (4.6 pont).
- (74) Ami az ideiglenes keretszabály 4.4 pontjában foglalt támogatott kölcsönt illeti, ez a 2010. december 31-ig kötött, tetszőleges futamidejű kölcsönszerződésekre alkalmazandó⁽³³⁾. A vizsgált intézkedésekről az ideiglenes keretszabály hatálybalépését követően és 2010. december 31. előtt kötöttek szerződést, így azok támogathatók lehetnek.

X.4. Az összeegyeztethetőség értékelése az ideiglenes keretszabály alapján

- (69) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja úgy rendelkezik, hogy a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető a „valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítására vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás”.
- (70) A Bizottság megállapítja, hogy a tárgyalta támogatás nem valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítására irányul.

⁽²⁹⁾ A Bizottság közleménye – Ideiglenes közösségi keretrendszer a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban (HL C 16., 2009.1.22., 1. o.), amit a Bizottság az „Ideiglenes közösségi keretszabály a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válság során” című közlemény módosításáról (HL C 303., 2009.12.15., 6. o.) szóló bizottsági közleménnyel módosított.

⁽³⁰⁾ Lásd az 1. táblázatot.

⁽³¹⁾ Az „A hitelhez” tartozó kezességvállalás díja: évi 0,41 %, a „B hitelhez” tartozó kezességvállalás díja: évi 0,46 %.

⁽³²⁾ CCC minősítés és magas fokú fedezettségű ügyletek esetén 3,8 %. A Bizottság megjegyzi, hogy a minimális díj még BB + minősítésű társaságok esetén is 0,8 %-ot tenne ki.

⁽³³⁾ A kamatlábak csökkentését a 2012. december 31. előtt eszközölt kamatkifizetések esetében lehet alkalmazni; a fenti időpont utáni kölcsönök esetében legalább a referencia-kamatlából szóló közleményben meghatározott kamatlábbal egyenlő kamatlábat kell alkalmazni.

(75) A Bizottság megjegyzi azonban, hogy az ügyletek tényleges ellentételezése az ideiglenes keretszabály alapján összeegyeztethetőnek tekintett minimális kamatláb alatt van.

(76) A vonatkozó rendelkezés szerint „a Bizottság elfogadhatónak fogja tartani, hogy a tagállamok állami vagy magánforrásból kölcsönt nyújtsanak, amennyiben annak kamatlába egyenlő legalább a központi bank napi kamatával, plusz a 2007. január 1-je és 2008. június 30. közötti időszakra vonatkozó egyéves átlagos bankközi kamat és a központi bank átlagos napi kamatának különbségével egyenlő díjjal, plusz a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítási módjának módosításáról szóló bizottsági közleményben meghatározott kedvezményezett kockázati profilnak megfelelő hitelkockázati díjjal.”

(77) Az EUR hitel („A hitel”) tekintetében a 2007. január 1-je és 2008. június 30. közötti időszakra vonatkozó egyéves átlagos bankközi kamat és a központi bank átlagos napi kamatának különbsége 64 bázispontnak felel meg. Emellett az Európai Központi Bank napi kamata (EONIA) 2009. január 26-án ⁽³⁴⁾ 1,228 %-ot tett ki. A kedvezményezett minősítésére és az ügylet fedezettségére tekintettel (lásd a fenti (48) preambulumbekendést) erre az alapra további 400 bázispontos felárat kell alkalmazni. Így az ideiglenes keretszabály alapján engedélyezett támogatott kamatláb 5,868 % lenne. Az ügylet tényleges finanszírozási költsége (4,362 %) ezen kamatláb alatt van.

(78) A HUF hitelt („B hitel”) illetően a magyar hatóságok az N 78/09 ügyben ⁽³⁵⁾ megerősítették, hogy a 2007. január 1-je és 2008. június 30. közötti időszakra vonatkozó egyéves átlagos bankközi kamat és a központi bank átlagos napi kamatának különbsége 26 bázispontot tesz ki. Emellett a Magyar Nemzeti Bank napi kamata 2009. január 26-án ⁽³⁶⁾ 9,14 %-ot tett ki. A kedvezményezett minősítésére és az ügylet fedezettségére tekintettel erre az alapra további 400 bázispontos felárat kell alkalmazni. Így az ideiglenes keretszabály alapján engedélyezett támogatott kamatláb 13,40 % lenne. Az ügylet tényleges finanszírozási költsége (12,44 %) ezen kamatláb alatt van.

X.5. Az összeegyeztethetőségre vonatkozó következtetés

(79) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy az „A és a B hitel” támogatott kölcsönként az ideiglenes keretszabály alapján részben összeegyeztethető.

(80) Így a Bizottság összeegyeztethetetlennek tekinti az ügyletek tényleges ellentételezése és a támogatott kamatláb közötti különbséget; a támogatott kamatláb és az irányadó piaci kamatláb közötti különbség azonban az ideiglenes keretszabály alapján összeegyeztethető.

XI. VISSZAFIZETTETÉS

(81) Az EUMSZ és a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint – amennyiben meggyőződött arról, hogy a támogatás a belső piaccal összeegyeztethetetlen –, a Bizottság jogosult annak eldöntésére, hogy az érintett államnak meg kell-e szüntetnie vagy módosítania kell a támogatást ⁽³⁷⁾. Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik továbbá, hogy a Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett támogatások esetében az államra a támogatás megszüntetését illetően kirótt kötelezettség célja az eredeti állapot visszaállítása ⁽³⁸⁾. A Bíróság e tekintetben kimondta, hogy ez a célkitűzés akkor valósul meg, ha a kedvezményezett visszafizette a jogellenes támogatásként kapott összegeket, elvesztve így azt az előnyt, amelyet versenytársaival szemben élvezett a piacon, és visszaállt a támogatás juttatása előtti állapot ⁽³⁹⁾.

(82) Az említett ítélkezési gyakorlat nyomán a 659/1999/EK tanácsi rendelet ⁽⁴⁰⁾ 14. cikke rögzítette, hogy „amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére”.

(83) Így tekintettel arra, hogy a vizsgált intézkedések jogellenes és részben összeegyeztethetetlen támogatásnak minősülnek, az összeegyeztethetetlen részt vissza kell fizettetni annak érdekében, hogy a piacon a támogatás nyújtását megelőző állapot visszaálljon. A visszafizettetés ezért attól az időponttól teljesítendő, amikor a kedvezményezettnek az előny felmerült, vagyis amikor a támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, és a tényleges visszafizetés időpontjáig visszafizetési kamat terheli.

(84) A fenti X.5. szakaszra figyelemmel az intézkedések összeegyeztethetetlen támogatási elemét az ideiglenes keretszabály szerinti összeegyeztethető támogatott kamatláb és a finanszírozás nyújtásának teljes tényleges finanszírozási költsége (vagyis a kamatláb plusz a kezességvállalási díj) közötti különbségként kell kiszámítani.

(85) A visszatérítendő pontos összeget a magyar hatóságoknak kell kiszámítaniuk.

⁽³⁴⁾ http://www.euribor.org/html/content/eonia_data.html

http://www.euribor-ebf.eu/assets/modules/rateisblue/processed_files/hist_EONIA_2009.xls

⁽³⁵⁾ A Bizottság 2009. február 24-i határozata (HL C 73., 2009.3.27., 1. o.)

⁽³⁶⁾ http://www.mnb.hu/engine.aspx?page=mnbhu_statistikak
http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Monetaris_politika/mnbhu_eszkoztar/mnbhu_egynaposjegybankieszkozok/HUFONIA.xls

⁽³⁷⁾ A C-70/72. sz., Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet (EBHT 1973., 813. o.) 13. pontja.

⁽³⁸⁾ A C-278/92., C-279/92. és C-280/92. sz., Spanyolország kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 1994., I-4103. o.) 75. pontja.

⁽³⁹⁾ A C-75/97. sz. Belgium kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 1999., I-3671. o.) 64–65. pontja.

⁽⁴⁰⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

XII. KÖVETKEZTETÉS

- (86) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a Nitrogénműveknek nyújtott „A és B hitel” az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősül.
- (87) A Bizottság megállapítja továbbá, hogy az „A hitel” és a „B hitel” támogatott kölcsönként az ideiglenes keretszabály alapján a belső piaccal részben összeegyeztethető. Nevezetesen az ideiglenes keretszabály szerinti támogatott kamatláb és az irányadó piaci kamatláb közötti különbség összeegyeztethető. Ezzel szemben az ügyletek tényleges ellentételezése és a támogatott kamatláb közötti különbség összeegyeztethetetlen a belső piaccal.
- (88) Tekintettel arra, hogy az „A hitel” és a „B hitel” jogellenes és részben összeegyeztethetetlen támogatásnak tekintendő, az összeegyeztethetetlen részt vissza kell fizettetni annak érdekében, hogy a piacon a támogatás nyújtását megelőző állapot visszaálljon.
- (89) A visszatérítendő pontos összeget a magyar hatóságoknak kell kiszámítaniuk. Az összeg az ideiglenes keretszabály szerinti összeegyeztethető támogatott kamatláb és a finanszírozás nyújtásának teljes tényleges finanszírozási költsége (vagyis a kamatláb plusz a kezességvállalási díj) közötti különbségként számítandó.
- (90) A Bizottság megállapítja továbbá, hogy az „A hitelhez” nyújtott 100 %-os kezességvállalás nem minősül az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének értelmében az MFB-nek nyújtott állami támogatásnak,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az 52 millió EUR összegű beruházási hitel és a 10 milliárd HUF összegű forgóeszköz-finanszírozási hitel, amelyet Magyarország a Péti Nitrogénművek Zrt. részére nyújtott, az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősül.

2. cikk

- (1) A Magyarország által jogellenesen, az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével a Péti Nitrogénművek Zrt. részére nyújtott állami támogatás részben összeegyeztethető, részben összeegyeztethetetlen a belső piaccal.
- (2) Az ideiglenes keretszabály szerinti támogatott kamatláb és a vonatkozó referencia-kamatláb különbségének megfelelő jogellenes állami támogatás a belső piaccal összeegyeztethetetlen.
- (3) Az intézkedések tényleges ellentételezése és az ideiglenes keretszabály szerinti támogatott kamatláb közötti különbségnek megfelelő jogellenes állami támogatás a belső piaccal összeegyeztethetetlen.
- (4) Magyarország az e határozatról való értesítéstől kezdve megszünteti a (3) bekezdésben említett állami támogatás nyújtását.

3. cikk

- (1) Magyarországnak vissza kell fizettetnie a kedvezményezettel a 2. cikk (3) bekezdésében említett támogatást.
- (2) A visszafizettendő összegeknek magukban kell foglalniuk a kamatokat, attól az időponttól kezdődően, amikor az összegeket a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, tényleges visszafizetésük időpontjáig.
- (3) A kamatokat a 794/2004/EK rendelet V. fejezetével összhangban kamatos kamattal kell kiszámítani.

4. cikk

- (1) A 2. cikk (3) bekezdésében említett támogatás visszafizetésének haladéktalanul és hatékonyan kell megtörténnie.
- (2) Magyarországnak biztosítania kell, hogy e határozatot az arról való értesítéstől számított négy hónapon belül végrehajtsák.

5. cikk

- (1) Az e határozatról való értesítéstől számított két hónapon belül Magyarország a Bizottság rendelkezésére bocsátja az alábbi információkat:
- a) a kedvezményezettel visszafizettendő teljes összeg (tőke és visszafizetési kamatok);
- b) az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedések részletes bemutatása;
- c) az azt igazoló dokumentumok, hogy a kedvezményezettet felszólították a támogatás visszafizetésére.

- (2) Magyarország folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtása érdekében hozott nemzeti intézkedésekről, amíg a 2. cikk (3) bekezdésében említett támogatás visszafizetése be nem fejeződött. Magyarország a Bizottság egyszerű kérésére azonnal benyújtja a Bizottság részére az információkat azokra a tervezett és már elfogadott intézkedésekre vonatkozóan, amelyek ahhoz szükségesek, hogy ennek a határozatnak megfeleljen. Részletes információkkal szolgál továbbá a kedvezményezettel már visszafizetett támogatási összegekre és visszafizetési kamatokra vonatkozóan.

6. cikk

Ennek a határozatnak a Magyar Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 27-én.

a Bizottság részéről
Joaquín ALMUNIA
alelnök